

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

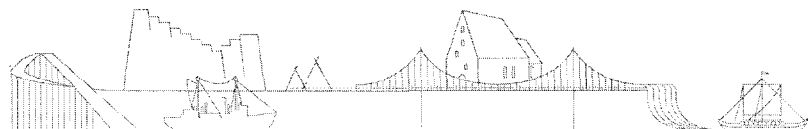
Svar på høring - forenkling av utmarksforvaltningen

Det vises til brev fra Kommunal og moderniseringsdepartementet datert 15.12.2014 vedlagt rapport fra en faggruppe nedsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet, (KMD) i samarbeid med Klima- og miljødepartementet (KLD) og Landbruks- og matdepartementet (LMD), med forslag til tiltak for å forenkle utmarksforvaltningen i Norge.

Fylkesmannen ser det som positivt at det igangsettes arbeid for å forenkle utmarksforvaltningen i Norge. Fylkesmannen er enig i at utmarksforvaltningen for mange brukere oppfattes som uoversiktlig og vanskelig å finne fram i. Det kan være vanskelig både å finne ut hvem som har myndighet til å ta avgjørelse og hvem som har ansvar for ulike deler av utmarksforvaltningen. For mange brukere er det uklart hvilke roller kommunen, fylkeskommunen, fylkesmannen, verneområdestyrene og oppsynet har i utmarksforvaltningen. I så måte vil en forenkling av utmarksforvaltningen være kjærkommen for mange brukere.

Faggruppen har foreslått at større ansvar og myndighet i utmarksforvaltningen legges til kommunene. Fylkesmannen støtter i utgangspunktet dette forslaget. Fylkesmannen ser det som både naturlig og hensiktsmessig for brukerne at utmarksforvaltningen i størst mulig grad legges til et lokalt nivå og at kommunene blir førstelinjetjeneste for alle brukerhenvendelser innen utmarksforvaltning. Overføring av utmarksforvaltningen til kommunen forutsetter imidlertid at kommunene på dette området styrkes både mht kompetanse og ressurser. Forvaltning av utmarksressurser kan også innebære forvaltning av nasjonale/internasjonale interesser, f. eks innen verneområdeforvaltning. Det er derfor viktig å ha et forvaltningssystem som sikrer at slike interesser blir ivaretatt selv og forvaltningen legges på lokalt nivå. Det må etableres forvaltningsordninger som sikrer at viktige nasjonale verdier ivaretas og ikke må vike av hensyn til lokale interesser.

Fylkesmannen mener imidlertid at den kommunestruktur vi har i dag og de ressurser og kompetanse særlig småkommunene rår over i dag ikke er egnet for overføring av større ansvar innen utmarksforvaltning. Fylkesmannen er redd for at mange kommuner i dagens kommune-Norge ikke vil være i stand til å ivareta oppgavene på en god nok måte. Det er viktig å se ressursforvaltningen i større sammenheng og dagens kommunegrenser er ikke nødvendigvis egnede forvaltningsgrenser mht verken utmarksforvaltning eller ressursforvaltning. Faggruppen foreslår at fylkeskommunens oppgaver innen vilt- og innlandsfiskeforvaltning i sin helhet overføres til kommunene. Dette er oppgaver som i forbindelse med

oppgavefordeling mellom stat, fylkeskommune og kommune ble overført fra Fylkesmannen til fylkeskommunen. Fylkesmannen er enig at dagen oppgavefordeling innen vilt- og innlandsfiskeforvaltning er unødig oppsplittet og vanskelig for brukerne å forstå. Fylkesmannen er enig i at en overføring av disse oppgavene til kommunalt nivå i vil være en fordel, men det forutsetter som nevnt at kommunene har tilstrekkelige ressurser og kompetanse til å ivareta dette. Fylkesmannen vil i denne sammenheng påpeke at saker vedrørende vilt- og fiskeforvaltning ofte er saker som stort lokalt engasjement. Det er derfor viktig at saksbehandlere har nødvendig distanse til saken/søker. Dette har vist seg vanskelig i mange småkommuner i dag.

I tillegg må det nevnes at også Fylkesmannen har forvaltningsoppgaver mht innlandsfisk. Fylkesmannen har f. eks ansvar mht trua arter av innlandsfisk og i tillegg forvaltningsansvar mht for innlandsfisk i regulerte vassdrag. Dette er etter Fylkesmannens syn en unødvendig og uoversiktlig oppsplitting av ansvar. Dersom oppgavene innen vilt- og innlandsfiskeforvaltning ikke blir overført til kommunalt nivå, bør de tilbakeføres til Fylkesmannen.

Faggruppen foreslår at nasjonalpark-/verneområdestyrene som i dag forvalter nasjonalparkene og de større landskapsvernområdene skal erstattes av utmarksstyrer. Utmarksstyrerne skal i tillegg ha ansvar for regionale planer for villreinens leveområder og for regionalt friluftsliv. Forvaltningen av mindre verneområder foreslås overført til kommunene.

Nasjonalparkene og de store verneområdene forvaltes i dag av styrer med representasjon fra berørte kommuner, fylkeskommuner og sametinget der samiske interesser er representert. Fylkesmannen mener dette er en forvaltningsordning på lokalt nivå som har fungert godt. Det er i alle fall for kort funksjonstid til å anbefale endring på dette. I stedet for å opprette et nytt forvaltningsorgan i form av utmarksstyre, bør en heller se på mulighetene for å legge flere forvaltningsoppgaver til nasjonalpark-/verneområdestyrene.

Det er nylig gått ut tilbud til kommunen om å overta forvaltningsansvaret for de mindre verneområdene som i dag forvaltes av Fylkesmannen uten at kommunene har fått tilbud om tilføring av økte ressurser for å overta disse oppgavene. Noen verneområdestyrer har i tillegg fått tilbud om å overta forvaltningsansvar for verneområder som ligger nært opp til nasjonalparken eller landskapsvernområdet de forvalter.

Fylkesmannen har liten tro for at kommunene vil stille seg positivt til å overta forvaltningsansvar for de mindre verneområdene uten å få tilført ekstra ressurser og kompetanse til å ivareta dette. Fylkesmannen mener det ville ha vært en bedre ordning å overføre forvaltningsansvaret for alle verneområder i fylket til eksisterende lokale nasjonalpark-/verneområdestyrer og samtidig tilføre disse ordningene ekstra ressurser i form av økte saksbehandler/sekretærfunksjoner for å ivareta den økte oppgaveportefølje. Det bør også vurderes å legge ansvar for regionale planer for villreinens leveområder og for regionalt friluftsliv til nasjonalpark-/verneområdestyrene. Dette vil selvsagt kunne gi en del utfordringer mht avgrensning av forvaltningsområder, men bør likevel kunne løses.

Randsonene til verneområdene forvaltes pr. i dag av kommunene gjennom plan- og bygningsloven og faggruppen foreslår at dette videreføres. Fylkesmannen er enig i dette.

I Troms har SNO begrensede ressurser til oppsyn i utmark. Det gjøres derfor et betydelig tjenestekjøp innen oppsyn fra Statskog/Fjelltjenesten i Troms. Faggruppen foreslår at de offentligrettslige oppsynstjenester som ligger under Fjelltjenesten overføres til SNO. Fylkesmannen synes dette er fornuftig. Fylkesmannen vil likevel påpeke at det selv med slik ressuroverføring fortsatt vil være knapphet på oppsynsressurser i Troms. I forbindelse med opprettelsen av Lyngsalpan landskapsvernområde var det bl.a. lagt opp til at området skulle få tildelt egne oppsynsressurser. Det har ikke skjedd. Det ligger derfor fortsatt en utfordring i å få opprettet flere oppsynsstillinger knyttet til SNO i Troms.

Faggruppen foreslår at det etableres en nasjonal portal for utmarksforvaltning og at det etableres et felles elektronisk søknadssystem for tillatelser og dispensasjoner. Fylkesmannen er enig i at det bør bli enklere for brukerne både å finne informasjon om hva som kreves og likeledes få saker behandlet. Fylkesmannen er imidlertid usikker på om det er riktig å bygge opp nye portaler for dette. Nettsiden www.miljokommune.no er godt kjent i kommunene og bør etter Fylkesmannens mening være et utgangspunkt for utvikling av gode innsyns og saksbehandlingsløsninger for også utmarksforvaltning.

Med hilsen

Evy Jørgensen
miljøverndirektør

Knut M. Nergård
fagansvarlig

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer.